

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

1. Srpsko savetovanje sa međunarodnim učešćem o gazdovanju i zaštiti lovne faune: jelenska divljač
Kraljevo, 12. oktobar 2017

Reintrodukcija jelenske divljači na području Timočke Krajine u Istočnoj Srbiji

Mihajlo Hadži-Pavlović

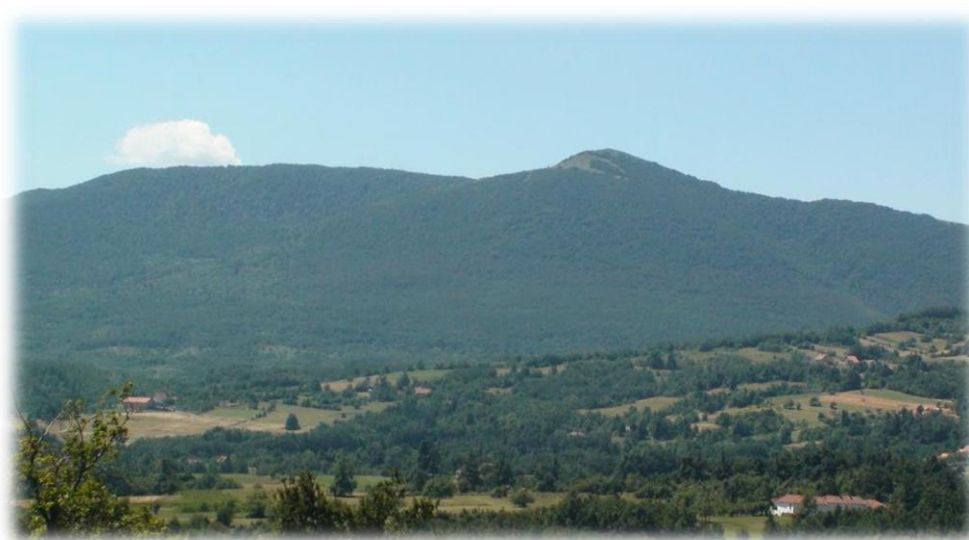
magistar lovstva, savetnik u penziji, Zaječar, Srbija

Sadržaj

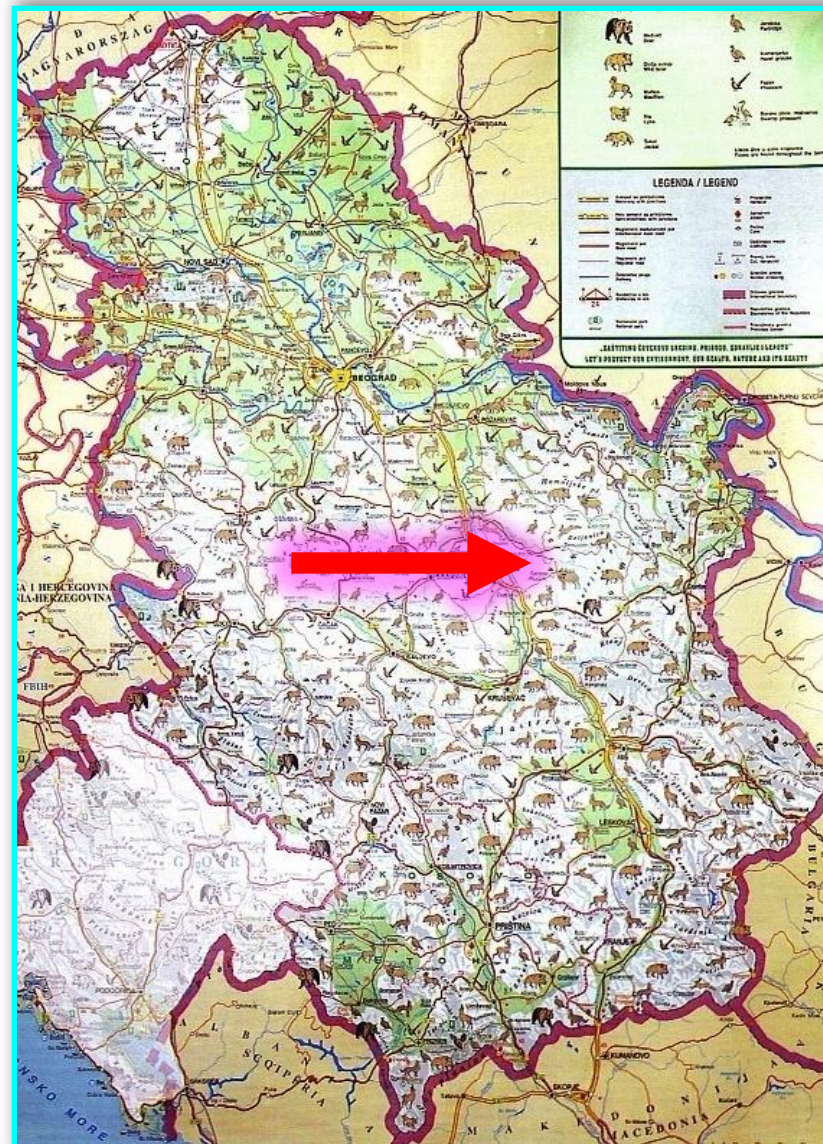

- ❑ **Uvod**
- ❑ **Istorijske činjenice i tok razvoja jelenske divljači u Istočnoj Srbiji**
- ❑ **Efekti i pregled izvršenih reintrodukcija**
- ❑ **Zaključak**

U XIX veku masivi Istočne Srbije bili su poznati po brojnosti jelenske divljači, ali u nama dostupnoj literaturi nema pouzdanih podataka o tadašnjoj brojnosti i visini odstrela.

Istorijske činjenice i tok razvoja jelenske divljači u Istočnoj Srbiji

- **Nezakonit lov, prekomerno izlovljavanje ali i ekstenzivno stočarstvo, doveli su do toga da je krajem XIX ili početkom XX veka, jelenska divljač nestala iz skoro svih šumskih masiva Timočke Krajine, osim sa Stare Planine.**
- **Poslednji registrovani odstrelj jlena iz nekadašnje populacije iznad Donjeg Milanovca bili su u boljetinskim šumama 1905. godine, i u šumskom kompleksu Zlatice 1926. godine.**

- ❑ U periodu 1960-1964. godine izvršeno je naseljavanje sa ukupno 99 jelenskih grla.
- ❑ Tokom izuzetno oštrem zime 1984/85. godine je u postojećim lovištima Timočke Krajine uhvaćeno ukupno šest mladih jelenskih grla (3 M + 3 Ž) i ispušteno u tadašnje ogradaeno muflonsko lovište Dubašnica kod Bora.
- ❑ Grupa od oko 30 jelenskih grla je 1971. godine preplivala Dunav i trajno naselila plato zvani Đalu Al Mare, koji se nalazi između Dunava i Vratne (opština Negotin).
- ❑ Tokom 2005. godine, JP „Srbijašume“ je u opštini Soko Banja na području Bukovika izvršilo reintrodukciju jelenske divljači.

Efekti i pregled izvršenih reintrodukcija jelenske divljači u Istočnoj Srbiji

- Sve reintrodukcije u potpunosti uspešne.
- Brojno stanje početnog fonda (osim na Dubašnici i Bukoviku) kretalo se između 19 i 40 jedinki.
- Jelenska divljač se održala, a mestimično i unapredila kvalitet trofeja i telesne osobine.

**PREGLED IZVRŠENIH REINTRODUKCIJA JELENSKE DIVLJAČI U ISTOČNOJ SRBIJI
U PERIODU 1960 – 2017. GODINA**

Mesto (Opština)	Masiv	Godina	Matični fond			Poreklo divljači	Površina prihvatišta
			M	Ž	Ukupno		ha
Vlaške Livade (Negotin)	Deli Jovan	1960	2	-	2	Belje	15
		1961	3	3	6		
		1962	5	7	12		
		1963	10	10	20		
		Svega	20	20	40		
Valka Luci (Despotovac)	Južni Kučaj i Homolje	1962	18	5	23	Belje	18
		1963	-	13	13		
		Oteljeno u ogradi 1963	2	2	4		
		Svega	20	20	40		

Mesto (Opština)	Boravak u ogradi (mesec/god.)	Nadmorska visina (m)	Tip vegetacije	Brojno stanje 2017.	Prosečni godišnji odstrel			Najjači trofej do sada CIC poena
					M	Ž	Ukupno	
Vlaške Livade (Negotin)	6-36 meseci	600	Bukva	150	8	7	15	224
Valka Luci (Despotovac)	3-15 meseci	950	Bukva	470	13	13	26	242

PREGLED IZVRŠENIH REINTRODUKCIJA JELENSKE DIVLJAČI U ISTOČNOJ SRBIJI U PERIODU 1960 – 2017. GODINA

Mesto (Opština)	Masiv	Godina	Matični fond			Poreklo divljači	Površina prihvatišta
			M	Ž	Ukupno		ha
Kusi Rt (Donji Milanovac sada Majdanpek)	Zlatica (Severni Kučaj)	1962	5	1	6	Belje (16) Fruška gora (2) Autohtona (1)	6
		1963	1	8	9		
		Oteljeno u ogradi 1964	1	-	1		
		1965	2	1	3		
		Svega	9	10	19		
Dubašnica (Bor i Negotin)	Južni Kučaj	1985	3	2	5	D. Jovan (1) J. Kučaj (1) Zlatica (4)	800
		1986	-	1	1		
		Svega	3	3	6		
	Đalu Al Mare	1971	?	?	30	Rumunija	-
Dubrenica (Soko Banja)	Bukovik	2005	2	7	9	Mađarska	586

Mesto (Opština)	Boravak u ogradi (meseć/god.)	Nadmorska visina (m)	Tip vegetacije	Brojno stanje 2017.	Prosećni godišnji odstrel			Najjaći trofej do sada CIC poena
					M	Ź	Ukupno	
Kusi Rt (Donji Milanovac sada Majdanpek)	3-36 meseći	400	Bukva i Hrast	350	7	9	16	232
Dubašnica (Bor i Negotin)	33 godine	900-1000	Bukva	160	12	12	24	203
	-	276	Hrast i Bagrem	275	10	20	30	224
Dubrenica (Soko Banja)	12 godina	600	Bukva	110	3	2	5	220

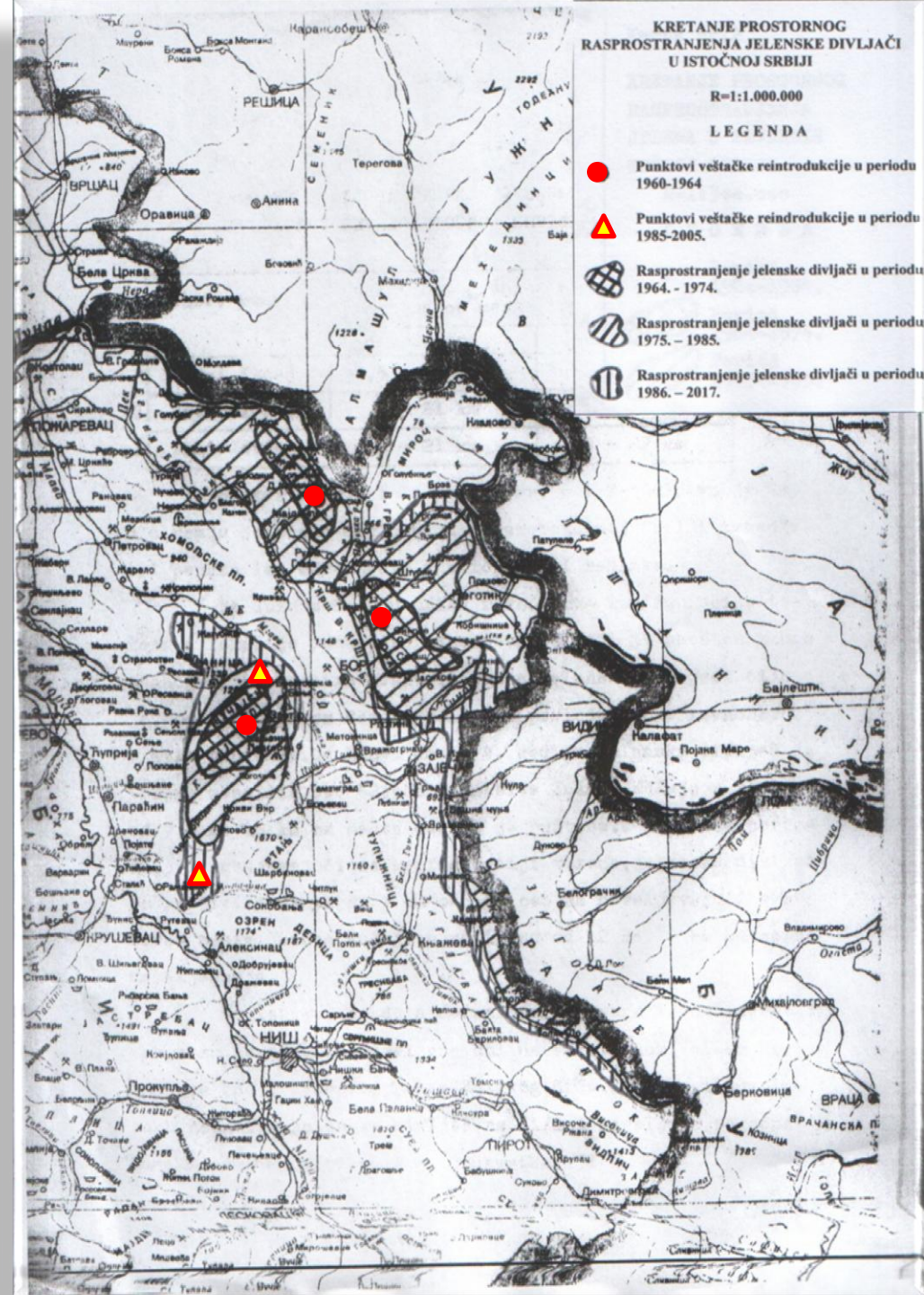

Kretanje prostornog rasprostranjenja jelenske divljači u Istočnoj Srbiji

Zaključak

- ❖ **Registrovano korišćenje (odstrel i hvatanje) jelenske divljači je u Istočnoj Srbiji daleko ispod mogućnosti koje njeno brojno stanje omogućava.**
- ❖ **Neregistrovani gubici su veoma visoki (krivolov, predatori, nepovoljne vremenske prilike)**
- ❖ **Osnovni ograničavajući faktor opstanka i daljeg rasta brojnosti je čovek i njegova aktivnost.**
- ❖ **Neophodne su efikasnije mere zaštite od krivolova i najviši stepen saradnje sa lokalnim stanovništvom.**

HVALA NA PAŽNJI

